

Ina ZELČA

Eiropas Savienības Kohēzijas fondu projekti ir lieliska iespēja arī uzņēmējiem – kopš Eiropas Savienības Kohēzijas fondu līdzfinansējums tiek piešķirts izgāztuvju rekultivācijai, aktīva šo darbu veicēja ir SIA *Valkas meliorācija*, kas atzīst – šādā veidā tiek veicināts gan darba tirgus, gan arī dota iespēja uzņēmumam izdzīvot krīzes laikā.

Fot. SIA *Valkas meliorācija*

ES Kohēzijas fondu projekti – iespēja arī uzņēmējiem

SIA *Valkas meliorācija* piecu gadu laikā ir veikusi rekultivāciju vairāk nekā 40 mazās pašvaldību izgāztuvēs, kā arī piedalījies jaunu izgāztuvju un to infrastruktūru būvniecībā. Samazinoties valsts atbalstam melioratīvo darbu veikšanai, šis ES fondu finansējums ir būtisks meliorācijas uzņēmuma ieguvums, jo gan aktivizē darbaspēka tirgu (SIA *Valkas meliorācija* nodarbinā vairāk nekā 100 darbinieku), gan nodrošina smagās tehnikas nepieciešamo ekspluatāciju (ekskavatori, buldozeri un pašizgāzēji nerūsē).

SIA *Valkas meliorācija* izpilddirektors Jānis Biezais atzīst, ka izgāztuvju rekultivācija ir ieguvums būvniekiem, apkārtējai videi un vietējai pašvaldībai. Būvniekiem rodas darba iespējas, kas šajā krīzes laikā ir nozīmīgi. Apkārtējai videi – tiek sakārtota kāda daļa Latvijas teritorijas. Netiek vēja izkaisīti dažādi atkritumi. Izgāztuvju apkaimē vairs nenāks meža zvēri un klaiņojošie dzīvnieki, kas ir pamats dažādu slimību izplatībai. Vietējā pašvaldība iegūst sakārtotu vidi un pieredzi projektu īstenošanā.

Runājot par mīnusi, kas saistīti ar šiem projektiem, ne-

UZZIŅAI

- Dmenes izgāztuves rekultivācijas kopējās izmaksas – 1 299 472,45 latī. (bez PVN)
- Dmenes izgāztuves rekultivācijas projektu 85 procentu apmērā finansē Eiropas Kohēzijas fonds, bet 15 procentus (380 000) – Daugavpils dome.

var nepieminēt, ka valsts šiem darbiem ir noteikusi nereglamentētas jomas statusu, kā dēļ uz šiem būvdarbiem un projektēšanu var pretendēt jebkura būvorganizācija. J. Biezais uzskata, ka šī tomēr ir ar zemes darbiem saistītu būvorganizāciju joma un vajadzētu ierobežot pretendētus, kā, piemēram, meliorācijas vai ceļu būvdarbu būvkompanijas. Konkursos reti tiek ņemta vērā pieredze, kas šādos darbos ir ļoti svarīga, jo, veicot rekultivāciju, jāņem vērā gan laika apstākļi, gan izgāztuves atrašanās vieta dabā (var gadīties purvs, karjers, vecu māju vietas utt.)

Patlaban uzņēmums veic Daugavpils rajona Dmenes pagasta izgāztuves rekultivāciju 7,365 ha plašajā teritorijā. Tā ir klasificēta kā trešās kategorijas

izgāztuve ar bīstamo atkritumu apglabāšanas iespējām un palikusi pēdējā šāda izgāztuve Latvijā. Blakus tai ir izbūvēta jauna Daugavpils pilsētas atkritumu izgāztuve *Cīnīši*, kas darbojas kopš 2008. gada. Kopš tā laika Dmenes atkritumu izgāztuve vairs netiek izmantota. Tajā ir apglabāti 670 000 tonnu atkritumu, tajā skaitā apmēram 10 tonnu bīstamo atkritumu, kas tur nonākuši no Daugavpils ķīmiskās šķiedras rūpnīcas tās darbības laikā.

J. Biezais stāsta, ka projekta realizācijas gaitā ir izbūvēta infiltrāta savākšanas sistēma – infiltrāts ir jāsavāc un jāattīra, jo tam ir augsts piesārņojuma procents, un jāpārvieto uz jauno izgāztuvi. Rekultivācijas darbi paredz arī bīstamo atkritumu iekapsulēšanu, sadzīves atkritumu pārklāšanu ar māla un augsnes grunti, metāna gāzes savākšanas sistēmas izbūvi, lai perspektīvā tur varētu ražot elektroenerģiju. Izgāztuves rekultivācijas darbus paredzēts pabeigt šā gada vasarā. Izgāztuves rekultivācijas mērķis ir savākt izkaisītos atkritumus, neļaut tiem piesārņot

gruntsūdeņus un apkārtējo vidi plašā mērogā. «Atkritumi tiek iekonservēti, lai nodrošinātos pret lietus un sniega kušanas ūdeņu caurplūdi caur atkritumiem,» uzsver J. Biezais. Viņš apgalvo, ka veicamos darbus apgrūtina mālainās grunts uzklāšana. «Atkritumi tiek savākti vienkopus pēc iespējas kompaktāk un pārklāti ar mālainu augsni. Pēc tam uzklāj auglīgo grunti pusmetru biezā slānī, lai nodrošinātu aizsardzību pret izskalojumiem. Virsū uzklājot mālaino grunts slāni, slīpums nedrīkst būt lielāks par attiecību 1:3. Līdz ar to nerodas izskalojumi, jo ūdens netek cauri atkritumiem, kuri sadalās,» atklāj J. Biezais. Monitoringa nodrošināšanai izgāztuvē paredzēts noņemt ūdens analīžu paraugus, lai pārbaudītu tās atbilstību normatīvo tiesību aktu prasībām.

Projekta finanšu, tehniskās un administratīvās vadības uzraudzību nodrošina Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. ■

REGULĒJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!